

Nije važno da li donosioci odluka u zemlji veruju u klimatske promene ili ne, Evropska Unija se ukrcala na "zeleno" putovanje i kao država članica, Bugarska, se sa ovim mora suočiti jasno i odlučno u najkraćem mogućem roku. Prema bugarskom Ministarstvu energetike, u ovom trenutku značajan deo (48 procenata) električne energije u zemlji se proizvede od strane elektrana na uglj.

Industrija uglja u zemlji se sastoji od 12 rudnika uglja i sedam elektrana na uglj. Broj zaposlenih u industriji je oko 14.500; 11.800 u rudniku i 2.700 u elektrani (European Commission, EU Coal Regions: Opportunities and Challenges Ahead, Joint Research Centre, 2018). Broj indirektno zaposlenih iznosi 46.851, dajući zemlji najveći odnos indirektno/direktnih radnih mesta u Evropi (3.9).

U Evropskoj Uniji postoje 41 NUTS 2 regije koja poseduju rudnike uglja. Dve ove regije se nalaze u Bugarskoj. Iznenadjujuće je da ove dve bugarske regije, zavisne od uglja, ne učestvuju u prelaznoj inicijativi EU koja je uključena kao nezakonodavstveni element paketa "Clean energy for all Europeans".

Kao takvo, čini se da su energetska tranzicija i odgovarajuća društveno-ekonomska transformacija u regijama uglja, nešto sto aktuelni donosioci odluka pokušavaju da ignorišu ili bar da odlože sto je više moguće. Ovo postavlja pitanja o budućnosti regija zavisnih od uglja i čini nedostatak jasne strategije bombom koja samo što ne eksplodira, kako u pogledu industrijske transformacija tako i u stručnom osposobljavanju zabrinutih pojedinaca.

Na bugarskom tržištu električne energije dominiraju proizvođači u državnom vlasništvu. Bulgarian Energy Holding (BEH) rukovodi i poseduje najvažnije kompanije u energetskom sektoru, Kozloduy nuklearna elektrana (NPP), TE Maritsa Iztok 2 na uglj, National Electric Company (NEC), Electric Syztems Operator (ESO), Bulgargaz i Bulgartransgaz. Za sada BEH nije obelodanio planove zamene uglja drugim vrstama goriva, što objašnjava odustvo demonstrativnih projekata u regionima pogodjenim ugljem i zajednicama.

Kao što je očekivano, nedostatak projekata koji imaju cilj da olakšaju energetska tranziciju u zemlji sprečavaju inovacije, a to je inovacija koja je preko potrebna državi, posebno u energetskom sektoru.

Na primer, na polju energetske efikasnosti zgrada, Bugarska se nalazi na poslednjem mestu u Evropi po pitanju energetske siromaštva u domaćinstvima (European Energy Poverty Index 2019). Bugarska je država članica EU sa najvišim udelom građana sa najnižim nivoom dohotka koji žive u stanovima koji nisu prijatno rashladjeni tokom letnjih meseci (71 procenat) i ljudi koji nisu u mogućnosti da održe svoje domove toplim zimi (64 procenata). Šta vise, 75 odsto stanova u Bugarskoj se nalazi u zgradama koje su starije više od 30 godina

(National Housing Strategy 2030). Čak 44000 zgrada zahteva renoviranje, posebno u sferi energetske efikasnosti.

Iz brojnih razloga, klimatska i pitanja životne sredine nikad nisu bila tema od velike važnosti u Bugarskoj. Razumljivo, Bugari ih ne smatraju jednim od važnijih pitanja na nivou Evropske Unije i na nacionalnom nivou, nasuprot javnom mnjenju u drugim zemljama Evropske Unije (Standard Eurobarometer 91, prolece 2019).

Medjutim slika je drugačija kada energija započne da se uobličava u klimatskim pitanjima. To je nešto što većina može da oseti i posmatra od kuće. Očigledno je da postoji i značajan potencijal za sustizanje, ulaganje i inovacije.

Izvor: emerging-europe.com